

31 Μαΐου 2012
Αριθμ. Πρωτ.: 152767/19488/2012

Πληροφορίες: Κωνσταντίνος Μπακογιάννης
(τηλ. 2131306870)
Δήμητρα Μυτιληναίου
(τηλ.:2131306803)

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης
και Θρησκευμάτων
Ανδρέα Παπανδρέου 37
151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Διεύθυνση Οργάνωσης & Διεξαγωγής Εξετάσεων
Υπόψη Προϊσταμένης κας Μαρίας Δόκου

Αξιότιμη Κυρία,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των κατά τον νόμο 3094/2003 αρμοδιοτήτων του, εξέτασε σειρά αναφορών με αντικείμενο τη μη εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας σε ό,τι αφορά την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αλλοδαπών υποψηφίων οι οποίοι, ως μέλη πολύτεκνης οικογένειας, επιδιώκουν να αντιμετωπισθούν ευνοϊκότερα εντασσόμενοι στην ειδική κατηγορία που προβλέπει σχετικά ο ν.3966/2011 (άρθρο 59 παρ. 11) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 παρ. 2 και 3 του ν. 4071/2012.

Το ζήτημα ανακύπτει επειδή, σύμφωνα με την υπ' αριθ. Φ.252/49254/Β6/2-5-2012 Εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, οι υποψήφιοι που είναι πολύτεκνοι ή τέκνα πολυτέκνων, προκειμένου να ενταχθούν στην οικεία κατηγορία, οφείλουν να προσκομίσουν, μεταξύ άλλων, και πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος από το οποίο προκύπτει η πολυτεκνική ιδιότητα. Ωστόσο, από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 39 παρ. 5 του ν. 2459/1997 με εκείνες του άρθρου 2 παρ.3 του ν.1910/1944, όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 παρ. 2, αντίστοιχα, του ν. 3454/2006, προκύπτει ότι στους δικαιούχους του σχετικού πιστοποιητικού δεν περιλαμβάνονται οι υπήκοοι τρίτων χωρών, πέραν εκείνων που ρητώς αναφέρονται

(ομογενείς αλλοδαποί, πολίτες ΕΕ και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, ανιθαγενείς, δικαιούχοι ανθρωπιστικού καθεστώτος) στις ανωτέρω διατάξεις. Οι λοιποί αλλοδαποί πολύτεκνοι και τα τέκνα τους αποκλείονται με έμμεσο τρόπο από την υπαγωγή τους στην ειδική κατηγορία, παρά την απουσία σχετικής πρόβλεψης στον νόμο.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επικοινωνήσε κατά καιρούς με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, οι οποίες ήσαν ήδη ενήμερες για το ζήτημα, χωρίς πάντως να έχει περιέλθει μέχρι στιγμής σε γνώση της Αρχής κάποια εκ μέρους τους πρωτοβουλία για τη ρύθμιση του θέματος. Κατόπιν αυτού και σε συνέχεια νέων αναφορών με το ίδιο αντικείμενο που περιήλθαν στον Συνήγορο του Πολίτη ενόψει των Πανελλαδικών Εξετάσεων του τρέχοντος έτους, η Αρχή κρίνει σήμερα επιβεβλημένη την έγγραφη απεύθυνσή της στο αρμόδιο Υπουργείο, προκειμένου να καταστεί σαφής η ανάγκη αποσύνδεσης του ζητήματος από εκείνο του εύρους των αρμοδιοτήτων της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος.

Η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν αντιμετωπίζεται από τον ν. 3966/2011 ως προνόμιο των ελλήνων πολιτών, αλλά αφορά εξίσου τους αλλοδαπούς πολίτες οι οποίοι πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις εγκατάστασης και εκπαίδευσής τους στη χώρα. Αυτή η ίση μεταχείριση ημεδαπών και νόμιμα εγκατεστημένων στη χώρα αλλοδαπών υποψηφίων αφορά την πρόσβαση και στις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ισχύει δε, είτε πρόκειται για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με βάση τους γενικώς ισχύοντες κανόνες είτε για το πεδίο εφαρμογής των ειδικών διατάξεων που ρυθμίζουν την πρόσβαση υποψηφίων προερχόμενων από τρίτεκνες ή πολύτεκνες οικογένειες, ενόψει μάλιστα του γεγονότος ότι ούτε ως προς τις λοιπές ειδικές κατηγορίες, ο ν. 3966/2011 προβλέπει κάποια διαφοροποίηση με κριτήριο την ιθαγένεια του υποψηφίου. Άλλωστε, στην προαναφερόμενη εγκύκλιο τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, με εξαίρεση το πιστοποιητικό πολυτεκνίας, μπορούν να χορηγηθούν αδιακρίτως σε Έλληνες και αλλοδαπούς δικαιούχους.

Η απαίτηση προσκόμισης του επίμαχου πιστοποιητικού ως τρόπου απόδειξης της πολυτεκνικής ιδιότητας απολήγει επομένως, στην αλλοίωση του περιεχομένου των κρίσιμων για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση διατάξεων, των

οποίων την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή οφείλει ωστόσο να διασφαλίζει, με κάθε πρόσφορο νόμιμο μέσο, το αρμόδιο Υπουργείο.

Η ιδιότητα του μέλους πολύτεκνης οικογένειας, τόσο για τους ημεδαπούς όσο και για τους αλλοδαπούς υποψηφίους, θα ήταν εφικτό – αλλά και επιβεβλημένο, ενόψει των προεκτιθεμένων ζητημάτων - να προκύπτει όπως ακριβώς και εκείνη του μέλους τρίτεκνης οικογένειας, δηλαδή, από έγγραφα δημόσιας αρχής τα οποία πληρούν τους όρους που είναι απαραίτητοι για τη διασφάλιση, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, της αξιοπιστίας και της ακρίβειας του περιεχομένου τους, σε συνδυασμό και με σχετικού περιεχομένου υπεύθυνη δήλωση ενός γονέα κατά τα ρητώς οριζόμενα στην προαναφερθείσα υπ' αριθ. Φ.252/49254/Β6/2-5-2012 Εγκύκλιο. Η ανάμιξη ενός φορέα όπως η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος δεν παρίσταται αναγκαία. Η προσαρμογή της κείμενης νομοθεσίας κατά τα προαναφερόμενα πρέπει μάλιστα να επεκταθεί κατά τρόπο ώστε το ζήτημα να διευθετείται εφεξής, τόσο με πάγια ρύθμιση που θα καταλαμβάνει τους αλλοδαπούς υποψηφίους οι οποίοι μετέχουν στις Πανελλαδικές Εξετάσεις του τρέχοντος και των επομένων ετών όσο και με μεταβατική διάταξη ως προς εκείνους των προηγούμενων Πανελλαδικών Εξετάσεων οι οποίοι ήδη προσέκρουσαν στην αδυναμία της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος να προβεί στην έκδοση των σχετικών με την οικογενειακή κατάστασή τους βεβαιώσεων.

2. Παράλληλα, ο Συνήγορος του Πολίτη θέτει υπόψη σας, με κριτήριο την ιδιαίτερη σημασία του, ένα άλλο ζήτημα που αποτέλεσε αντικείμενο αναφοράς πολίτη προς την Αρχή και αφορά επίσης την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3966/2011 για την εισαγωγή τέκνων τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Πρόκειται για την έλλειψη πρόβλεψης (στον ίδιο τον νόμο, στην υπουργική απόφαση που ακολούθησε τη δημοσίευσή του ή ακόμη και σε κάποια ερμηνευτικής φύσης οδηγία του Υπουργείου σας) ώστε στα τέκνα αυτών των οικογενειών να προσμετρώνται, πέραν των φυσικών και υιοθετημένων τέκνων, και εκείνα των οποίων έχει αναληφθεί η επιμέλεια.

Συγκεκριμένα, μητέρα δύο τέκνων που επιπλέον ανέλαβε, με δικαστική απόφαση, την επιμέλεια των δύο τέκνων του θανόντος αδελφού της, απευθυνόμενη στον Συνήγορο του Πολίτη, διαμαρτυρήθηκε επειδή η οικονομική επιβάρυνσή της με την εκπαίδευση και τα εν γένει έξοδα διαβίωσης των τεσσάρων, συνολικώς, τέκνων που έχει την επιμέλεια δεν λαμβάνεται υπόψη ώστε καθένα από αυτά να έχει τη

δυνατότητα αξιοποίησης του ευνοϊκότερου καθεστώτος που οι προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 3966/2011 επιφυλάσσουν στα τέκνα των πολύτεκνων οικογενειών.

Η Αρχή συμμερίζεται πλήρως το επιχείρημα ως προς την ταυτότητα του κύριου λόγου (ελάφρυνση του οικονομικού κόστους της οικογένειας) που επιβάλλει, σε ό,τι αφορά την εισαγωγή υποψήφιων προερχόμενων από τρίτεκνες ή πολύτεκνες οικογένειες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, τη ζητούμενη από την ανωτέρω αναφερόμενη εξομοίωση προς τα φυσικά ή υιοθετημένα τέκνα της. Οφείλει επίσης να σημειώσει ότι μια διευθέτηση του ζητήματος σε αυτή την κατεύθυνση, που πάντως θα μπορούσε να γίνει και στο πλαίσιο μιας ερμηνευτικής φύσης εγκυκλίου, είναι προδήλως ενισχυτική της αλληλεγγύης στην ευρύτερη οικογένεια και στην κοινωνία, κατά το μέτρο που, σε χαλεπούς μάλιστα για την κοινωνία καιρούς, επιβραβεύει και ενθαρρύνει αποφάσεις όπως αυτή της αναφερόμενης να αναλάβει την επιμέλεια των τέκνων του θανόντος αδελφού της.

Εν αναμονή της ανάληψης των πρωτοβουλιών που απαιτούνται για την υλοποίηση των προτάσεων της Αρχής στα δύο προεκτιθέμενα ζητήματα, ή πάντως της έκθεσης των απόψεών σας προς τον Συνήγορο του Πολίτη κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 3094/2003, σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη συνεργασία.

Με τιμή

Βασίλης Καρύδης

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

1. Γραφείο Υπουργού Παιδείας,
Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων
Ανδρέα Παπανδρέου 37
151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ

***